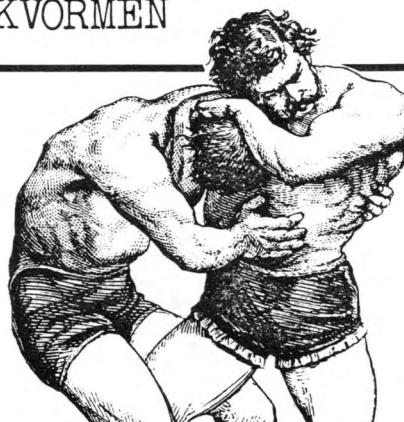

5. ENCYCLOPEDIE VAN WERKVORMEN

Henk Dekker - Didactische werkvormen. Een basisboek. Educaboek schoolpers bv., Culemborg 1980.

De laatste jaren werden er her en der een groot aantal didactische werkvormen ontwikkeld. Het is interessant om eens de ontstaanswijze ervan na te gaan. Sommigen ontstonden in de onderwijspraktijk, anderen zijn uit wetenschappelijke modellen en theorieën afgeleid, weer anderen vinden hun oorsprong in het teater (rollenspel, creatief spel) of andere kunstuitingen (collages). En denken we ook maar eens aan de inspiratie die vele leraren vonden bij hun grote concurrent "de televisie".

Wat echter al te vaak gebeurd is, is dat de werkvormen niet erg functioneel gehanteerd werden. Zover zelfs dat ze haast verheven werden tot doel, in plaats van ze te gebruiken als middel. De bedoeling van het besproken boek is nu een theoretisch kader te schetsen waarbinnen het mogelijk wordt "alle" didactische werkvormen te beschrijven, te systematiseren en te analyseren. De centrale vragen die de auteur zich hierbij stelde zijn : "Welke werkvormen bestaan er ?" en "Wanneer gebruik ik welke werkvorm ?".

Op de eerste vraag replitkeert hij met een overzicht te geven van maar liefst "91" didactische werkvormen (en varianten). Op de tweede vraag antwoordt hij a.d.h.v. een ordening die hij aanbrengt in de werkvormen en de wijze van bespreking ervan. De keuze voor een werkvorm moet volgens de auteur gebaseerd worden op de volgende gegevens :

- het hoofddoel van de les(fase)
- een adequate analyse van de beginsituatie (situationele gegevens, school, leraar, leerlingen....)
- het te gebruiken hulpmateriaal
- de aan de orde te stellen leerstof en de ordening ervan
- de gekozen interactievorm tussen leraar of leraren en leerlingen.

Naast deze vijf standaardgegevens bevat de bespreking van elk van de werkvormen nog een tiental andere vaste items, zoals : eventuele neveneffecten, ervaringen van anderen, terugkoppeling en - zeker niet te verwaarlozen - verdere lectuur, specifiek voor elke besproken werkvorm.

Het feit dat het boek gekoncipieerd werd voor leraren maatschappijleer, is geenszins een obstakel voor leraren moedertaal.

Kortom : een erg nuttig boek dat ongetwijfeld een grote leemte opvult, niet alleen door het feit dat het een erg volledig overzicht biedt van allerlei mogelijke werkvormen, maar vooral omdat het ingaat op het efficiënter hanteren ervan. De overzichtelijkheid waarmee alles gepresenteerd werd is alleen nog maar een belangrijk pluspunt bij, maar heeft blijkbaar wel invloed gehad op de prijs van het boek (45.50 f)...

Luuk Van Waes